

UCHWAŁA Nr XIX/N/156/20

RADY GMINY KARSIN

z dnia 24 grudnia 2020 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Karsin na lata 2021-2025.

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 6 ust. 1 i 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), **Rada Gminy Karsin uchwala co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Karsin na lata 2021-2025 stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Karsin.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy

Bogdan Pepliński

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XIX/N/156/20
Rady Gminy Karsin
z dnia 24 grudnia 2020 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Karsin na lata 2021-2025

Spis treści

Wstęp

I. Podstawy prawne

II. Zjawisko przemocy w rodzinie – podstawy teoretyczne

2.1. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy

2.2. Skutki przemocy

III. Skala problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Karsin

3.1. Dane demograficzne

3.2. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty: w 2019r.

3.3. Skala zjawiska przemocy w rodzinie w 2020r. – TRZY KWARTAŁY

3.4. Dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie – analiza wyników diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych 2020r.

3.5. Dane dotyczące zjawiska przemocy w szkole - analiza wyników diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych 2020r.

IV. Stan zasobów i potrzeb

4.1. Zasoby instytucjonalne

4.2. Potencjał w sferze zasobów ludzkich

4.3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy

V. Założenia programowe

VI. Kierunki działań

VII. Beneficjenci programu

VIII. Realizatorzy programu

IX. Miejsce i czas realizacji programu

X. Cele programu

XI. Zadania do realizacji

XII. Monitorowanie programu

XIII. Finansowanie programu

WSTĘP

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to zadanie wynikające z art. 6 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program jest spójny z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji jest jednym z podstawowych założeń Programu.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców gminy Karsin.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2021-2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz. 218 z późn. zm.). Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

Zgodnie z art. 6, ust. 2, pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz. 218) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w

- szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zadania wynikające z Programu będą realizowane na zasadach określonych w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r., nr 78, poz. 483);
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na rok 2021;
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 i 956 z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r., nr 209, poz. 1245);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2020r. poz. 360 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2020r. poz. 431 i 956 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 oraz 2020r. poz. 1492 z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019r. poz. 852 z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020r. poz. 30 z późn. zm.);
11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2020r. poz. 523 i 526 z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020r. poz. 1517 z późn. zm.);
13. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018r. poz. 969 z późn. zm.);
14. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020r., poz. 1359 z późn. zm.);
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.);

16. Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020r. poz. 1575 i 1578 z późn. zm.);
17. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020r. poz. 1327 z późn. zm.);
18. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Karsin na lata 2021 – 2027;
19. Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021.

II. Zjawisko przemocy w rodzinie – podstawy teoretyczne

Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna zaś, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym. Bez wątplenia należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała od zawsze, do niedawna mówiono o niej niewiele.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Ogromna rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i miłości. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Rodzina nie jest w stanie wypełniać podstawowych funkcji, łamane są zasady, a postępowanie poszczególnych jej członków staje się coraz bardziej destrukcyjne, niezgodne z normami moralnymi, społecznymi i prawnymi. Przemoc domowa może być skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Przemocy domowej bardzo długo nie postrzegano jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które może prowadzić do tragicznych skutków, w skrajnych przypadkach nawet do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Ujawniano jedynie wyjątkowo okrutne i budzące sprzeciw społeczny pojedyncze zdarzenia z historii rodzin, w których doszło do tragedii zapominając, że dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem zagrożenia, poniżenia, terroru, lęku,

rozpaczy. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje głębokie i szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

2.1. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy ofiarom i sprawcom, konieczne jest na wstępie zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym zagadnieniem. Najczęściej stosowana definicja przez osoby zajmujące się pomocą ofiarom określa przemoc domową jako: *działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste*.

Przemoc w rodzinie w świetle Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Osobami najbliższymi są w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1517), małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami, tj.:

- **Intencjonalność** - jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu.
- **Nierównowaga sił** – wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę, opiera się na władzy i kontroli.
- **Wynika z działania człowieka** – działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym.
- **Narusza prawa i dobra osobiste** - sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania (fizjologiczne,

bezpieczeństwa) oraz narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.).

- **Powoduje cierpienie i ból** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- **Przemoc fizyczna – naruszanie nietykalności fizycznej.** Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp. W swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym.
- **Przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej.** Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. To działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystujące różnorodne mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągła krytyka, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie. Przemoc psychiczna może polegać również na niszczeniu przedmiotów mających wartość dla osoby poniżanej. Przemoc psychiczna nie pozostawia śladów widocznych „gołym okiem”, nie ma dla niej skali aby można było ustalić rozmiar krzywdzenia psychicznego. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.
- **Przemoc seksualna – naruszenie intymności.** Przemoc seksualna polega na zmuszanie

osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie. Dziecko wykorzystywane seksualnie to każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet, jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny.

- **Przemoc ekonomiczna – naruszenie własności.** Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp. Działanie mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Przykładem przemocy ekonomicznej jest odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie ofierze podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodzinie, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.
- **Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.** Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.; Zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji

dziecko – rodzic. Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski rodzicielskiej.

Przemoc domowa nie jest jednorazowym aktem agresji, jest procesem długotrwałych zmian zachodzących w relacji między sprawcą, a ofiarą trwającym nieraz wiele lat, prowadzącym do stopniowego zniewalania ofiary i całkowitego uzależnienia od sprawcy. Cechą charakterystyczną zjawiska jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.
- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznana krzywdą decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na policję, podjąć inne działania.
- **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Sprawca obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia.

Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Przemoc jest przestępstwem ściganym z różnych artykułów Kodeksu karnego, w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowego aktu przemocy, czy powtarza się. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły jest kwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną – z art. 207 kk (Dz. U. z 2020r, poz. 1517 z póź. zm.), który stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

2.2. Skutki przemocy

Charakteryzując zjawisko przemocy należy zwrócić uwagę, nie tylko na przyczyny, ale również na jej negatywne skutki. Osoby uwikłane w sytuację przemocy: ofiary przemocy, sprawcy oraz świadkowie przemocy (w szczególności członkowie rodziny) ponoszą szkody o charakterze indywidualnym. Dzieci, jak również osoby dorosłe mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być również zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, bezrobocie, ubóstwo i bezdomność.

Na uwagę zasługuje fakt, iż przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. To sprawia, że często występują u nich między innymi zaburzenia emocjonalne, depresje, zaburzenia zachowania.

Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. W ten sposób krąg osób bezpośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się również na następne pokolenia.

III. SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY

KARSIN

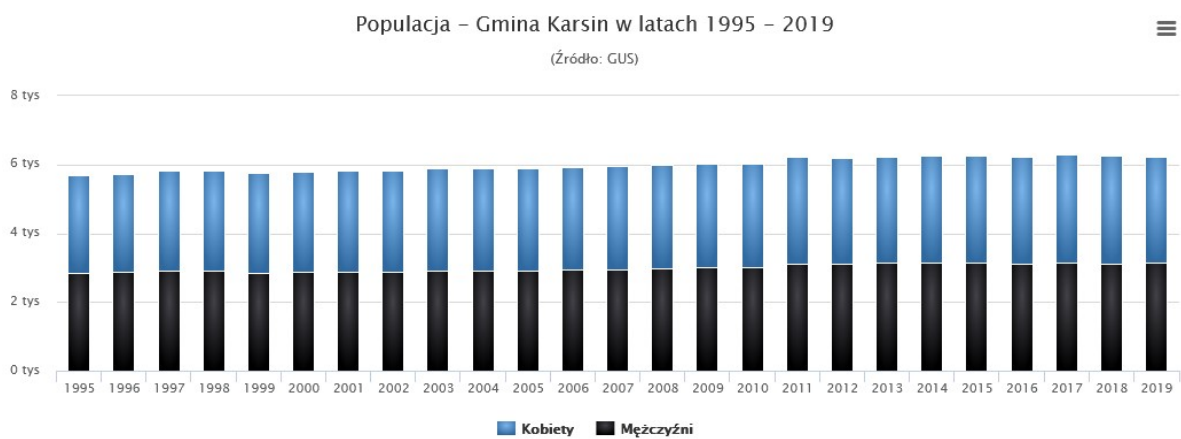
3.1. Dane demograficzne

Gmina Karsin to gmina wiejska. Należy do województwa pomorskiego, powiatu kościerskiego. Gmina Karsin ma 6 239 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 8,7% ludności powiatu. Gmina stanowi

14,5% powierzchni powiatu.

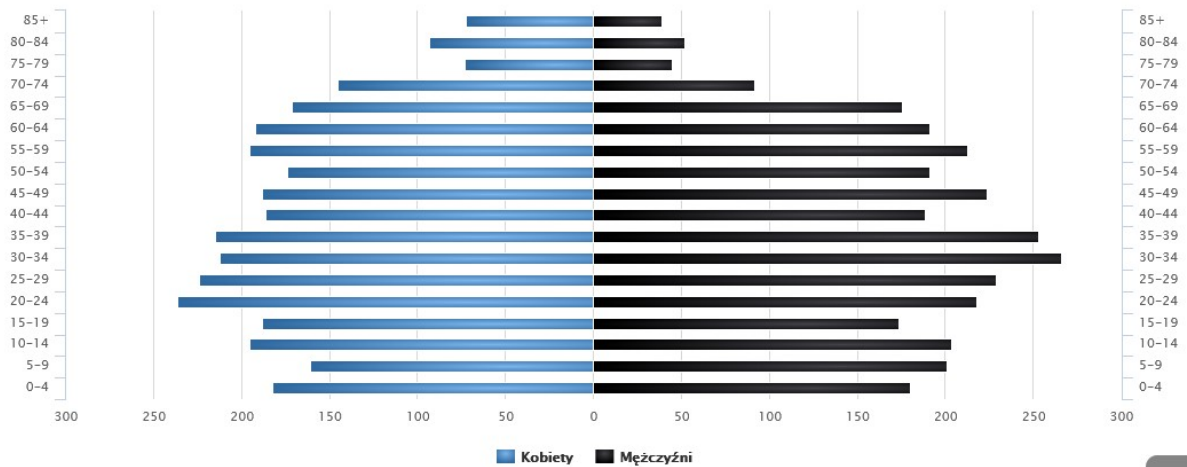
Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Karsin_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Karsin_(gmina))

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

Piramida wieku mieszkańców gminy Karsin, 2019

(Źródło: GUS)

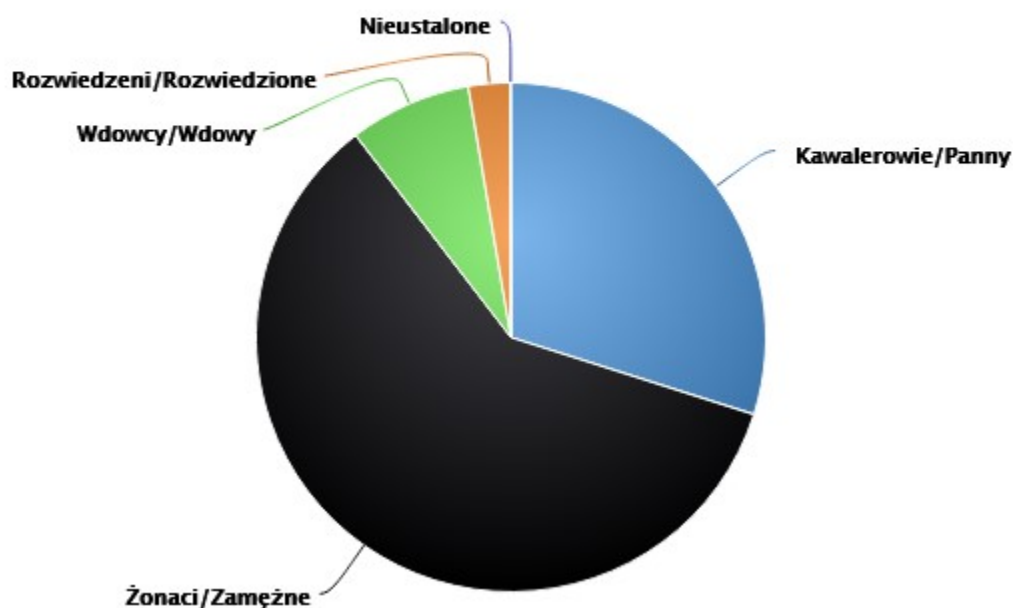

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

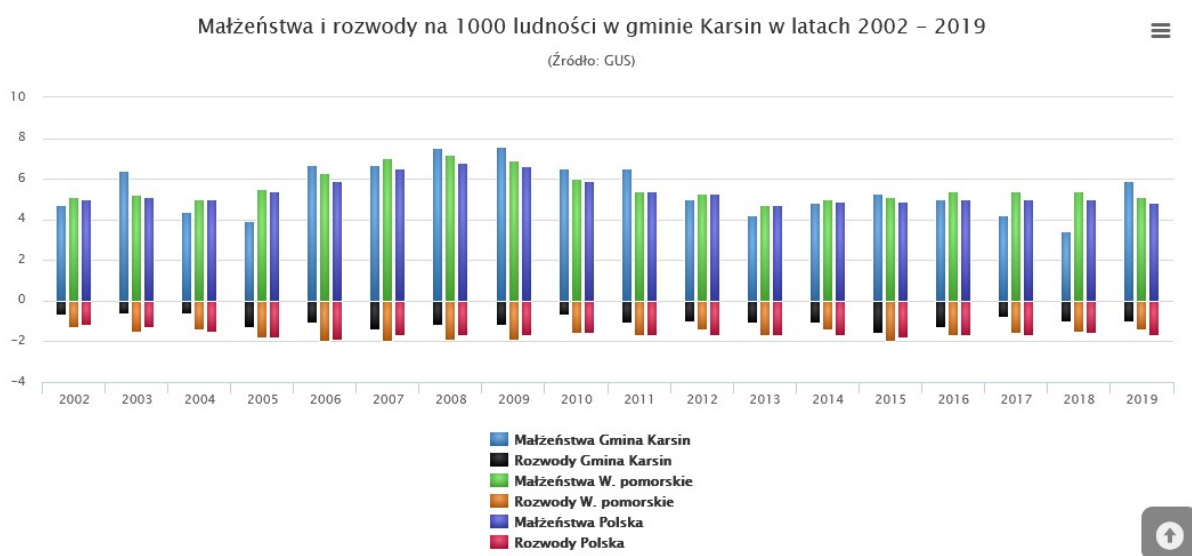
Gmina Karsin ma 6 239 mieszkańców, z czego 49,7% stanowią kobiety, a 50,3% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 6,9%. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,7 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Stan cywilny (Ludność w wieku 15+ lat) – Gmina Karsin

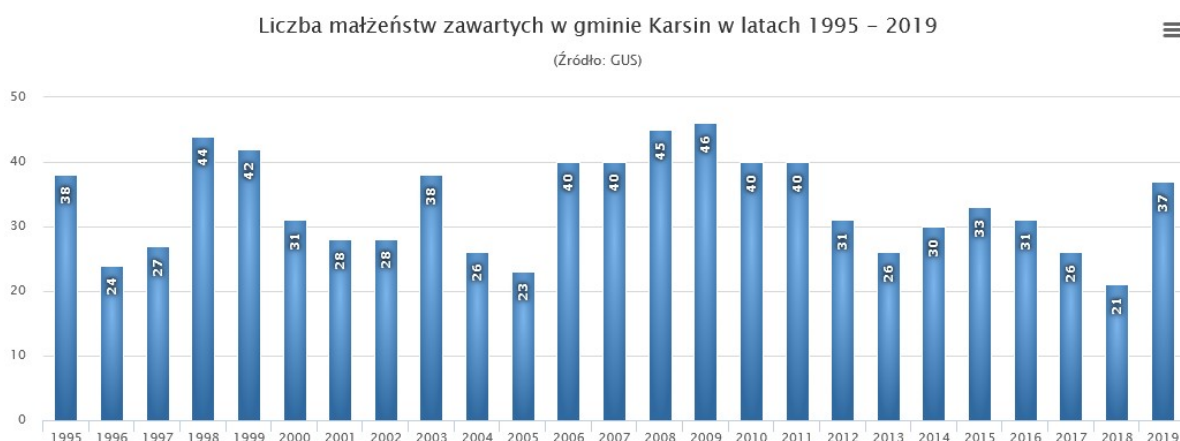
(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

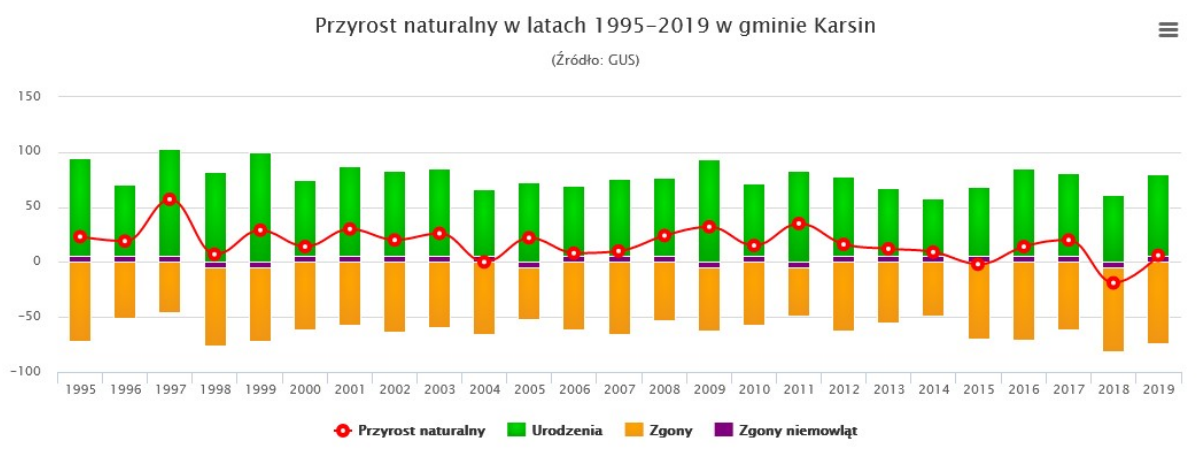

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

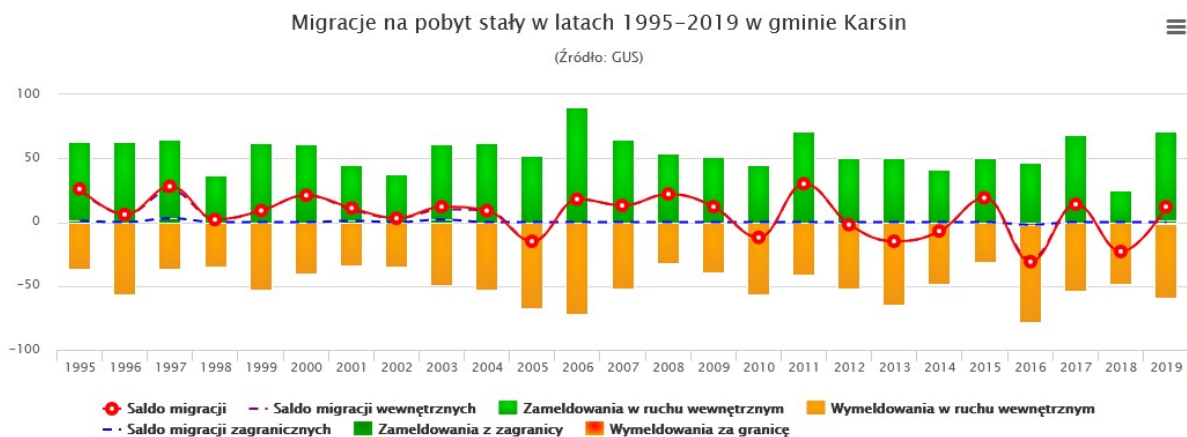
Mieszkańcy gminy Karsin zawarli w 2019 roku 37 małżeństw, co odpowiada 5,9 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,9% mieszkańców gminy Karsin jest stanu wolnego, 59,7% żyje w małżeństwie, 2,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,7% to wdowy/wdowcy.

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

Gmina Karsin ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 6. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 0,96 na 1000 mieszkańców gminy Karsin. W 2019 roku urodziło się 80 dzieci, w tym 45,0% tj. 36 dziewczynek i 55,0% tj. 44 chłopców. Średnia waga noworodków to 3 378 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,41 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2018 roku 39,3% zgonów w gminie Karsin spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 30,1% zgonów w gminie Karsin były nowotwory, a 8,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Karsin przypada 11.84 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa pomorskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

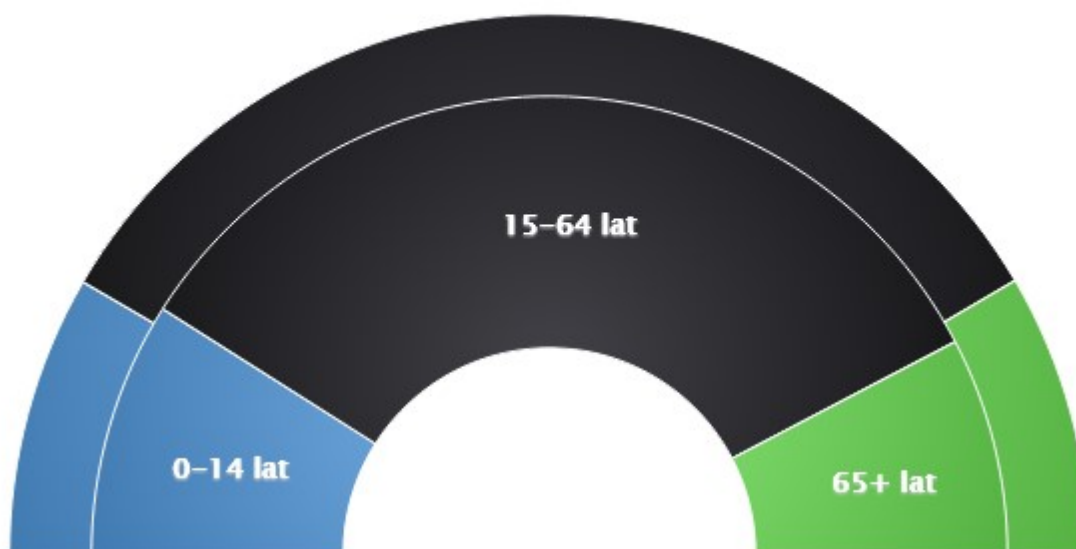

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

W 2019 roku zarejestrowano 70 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 58 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Karsin 12. W tym samym roku 1 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 1 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0.

Biologiczne grupy wieku – Gmina Karsin, 2019

(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Karsin

60,1% mieszkańców gminy Karsin jest w wieku produkcyjnym, 21,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

3.2. Dane dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2019r.

- Dane dotyczące sporządzonych „Niebieskich Kart - A” w 2019r.**

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”		Ilość
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart-A” RAZEM		16
W tym, sporządzonych przez:	Pomoc społeczną	10
	Policję	6
	Oświatę	0

	Służbę Zdrowia	0
	GKRPA	0
NK – A wszczynająca procedurę (pierwsza NK)		12
NK – A sporządzona w toku procedury (kolejna NK)		4
Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK po raz kolejny, tj. po wcześniej zakończonej procedurze		1

Źródło: opracowanie własne GOPS Karsin

• **Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w 2019r.**

Rodzaj działania	Wskaźnik	Ilość
Utworzenie i funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych	Liczba posiedzeń Zespołów Interdyscyplinarnych	5
	Liczba osób objętych pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych	81
	W tym:	
	Kobiety	22
	Mężczyźni	22
	Dzieci	37
	Liczba rodzin objętych pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych	22
	Liczba posiedzeń Grup Roboczych	22
	Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych	74
	W tym:	
	Kobiety	20
	Mężczyźni	20
	Dzieci	34
	Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych	20
Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form	Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych	15

uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej		
Podniesienie poziomu wiedzy, kompetencji osób, prowadzących działalność na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- zakup książki pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” - udział w szkoleniu pt. „Aktualne procedury postępowania interdyscyplinarnego w pracy ZI i GR – podstawy teoretyczne oraz wymiar prawny” - udział w szkoleniu pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w praktyce – ochrona danych osobowych oraz wybrane aspekty pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych” - udział w szkoleniu pt. „Interwencja pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w sytuacji krzywdzenia dziecka” - udział w konferencji pt. „Zobaczyć co widoczne – dziecko krzywdzone – interwencja i pomoc” - udział w konferencji w ramach realizacji kampanii „Biała Wstążka” dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie	6
Pomoc w formie poradnictwa socjalnego, na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie		19
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:		55
- kobiety		17
- mężczyźni		4
- dzieci		34
Osoby, którym zapewniono schronienie w ośrodkach wsparcia		0

Przypadki odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0
Liczba eksmisji z lokalu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	1

Źródło: opracowanie własne GOPS Karsin

• **Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty w 2019r.**

Wskaźnik		Ilość
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A”		16
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – B” oraz przekazanych pakietów informacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie		15
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – C”		15
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – D”		9
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”		20
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym		11
Liczba spraw zakończonych w wyniku:	Ustania przemocy w rodzinie	9
	Braku zasadności podejmowanych działań	9

Źródło: opracowanie własne GOPS Karsin

3.3. Skala zjawiska przemocy w rodzinie w 2020r. TRZY KWARTAŁY

1. NK "A" wszczynająca procedurę - pierwsza

Podmiot sporządzający NK	Liczba sporządzonych kart
Policja	3
Pomoc Społeczna	4
Komisje Alkoholowe	0
Oświata	1
Ochrona Zdrowia	1
RAZEM:	9

Źródło: karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie od 01.01.2020r. do 30.09.2020r.

Osoby doznające przemocy w rodzinie				
Kobiety w wieku:		Mężczyźni w wieku		Dzieci (liczba bezpośrednio doznających przemocy)
do 60 lat	powyżej 60 lat	do 60 lat	powyżej 60 lat	do 18 r.ż.
6	1	0	0	8

Źródło: karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie od 01.01.2020r. do 30.09.2020r.

Osoby stosujące przemoc w rodzinie				
Kobiety w wieku:		Mężczyźni w wieku		Dzieci (liczba bezpośrednio doznających przemocy)
do 60 lat	powyżej 60 lat	do 60 lat	powyżej 60 lat	do 18 r.ż.
2	0	8	0	0

Źródło: karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie od 01.01.2020r. do 30.09.2020r.

2. Skala dynamiki zjawiska przemocy w rodzinie w 2020r. TRZY KWARTAŁY (NK "A" sporządzona w toku procedury - kolejna)

Podmiot sporządzający NK	Liczba sporządzonych kart
Policja	2
Pomoc Społeczna	3
Komisje Alkoholowe	0
Oświata	0
Ochrona Zdrowia	0
RAZEM:	5

Źródło: karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie od 01.01.2020r. do 30.09.2020r.

3. Liczba zakończonych procedur NK do 30.09.2020r.

Liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy	z powodu ustania przemocy	z powodu bezzasadność procedury
	2	4

Źródło: karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie od 01.01.2020r. do 30.09.2020r.

4. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK po raz kolejny, tj. po wcześniej zakończonej procedurze.

Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK po raz kolejny, tj. po wcześniej zakończonej procedurze	1
--	---

Źródło: karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie od 01.01.2020r. do 30.09.2020r.

5. Skala zjawiska przemocy w rodzinie - formy przemocy w rodzinie

Forma przemocy	Liczba osób w rodzinie dotkniętych tą przemocą
przemoc fizyczna	16
przemoc psychiczna/emocjonalna	30
przemoc seksualna	3
przemoc ekonomiczna	3
zaniedbanie (dzieci)	3

Źródło: karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie od 01.01.2020r. do 30.09.2020r.

3.4. Dane dotyczące zjawiska przemocy – analiza wyników diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych 2020r.

Raport przedstawia wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszym półroczu 2020 roku. Obejmuje on podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Karsin wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy;
- b) dzieci i młodzież szkolna;
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

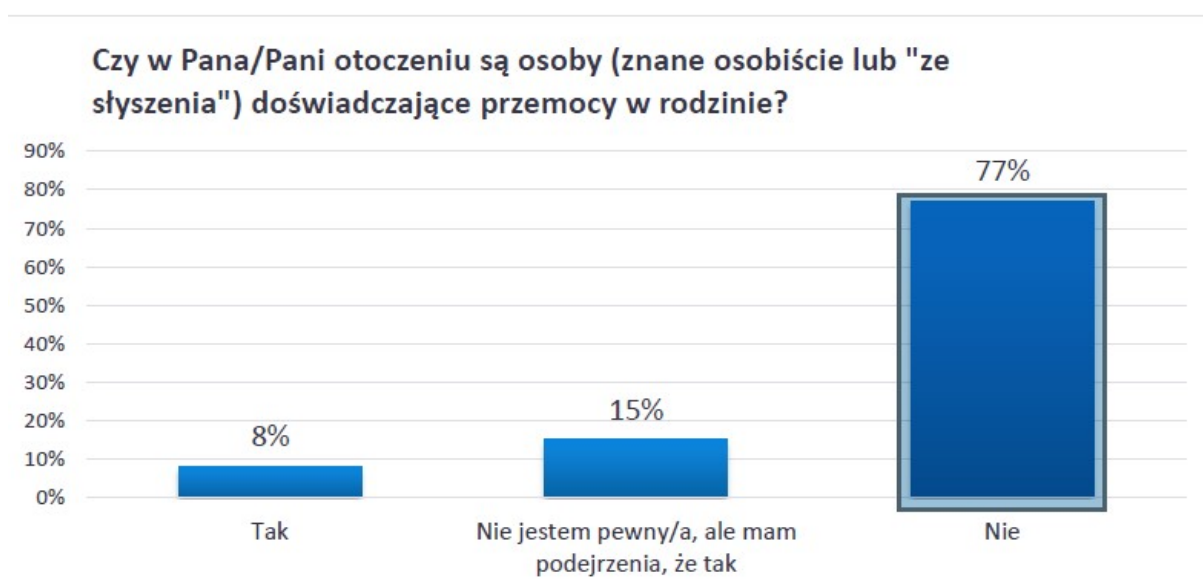
Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców gminy Karsin, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 41 mężczyzn oraz 59 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 42 lata.

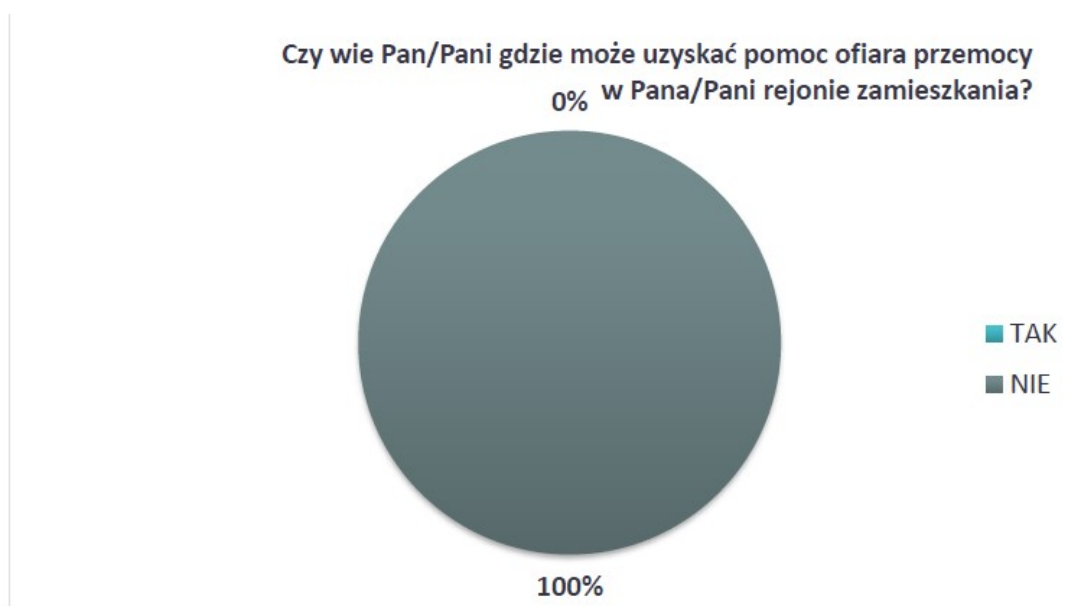
Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy

w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

Wyniki badań wskazują, że 8% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 15% podejrzewa, że tak się dzieje.

Wszyscy (100%) przebadani mieszkańcy gminy Karsin przyznali, że nie wiedzą gdzie szukać pomocy w czasie doznania przemocy.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 88% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Tylko 24% mieszkańców gminy Karsin nie jest skłonny myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie co oznacza, że w ich opinii przemoc występuje nie tylko w domach z marginesu społecznego. Ponadto, łącznie 92% **mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.**

Poniższe wartości wskazują na dość niską świadomość badanych mieszkańców na temat specyfiki przemocy. **Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: prawdziwe i zdecydowanie prawdziwe:**

- o „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – 63%;
- o „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – 6%;
- o „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – 35%.

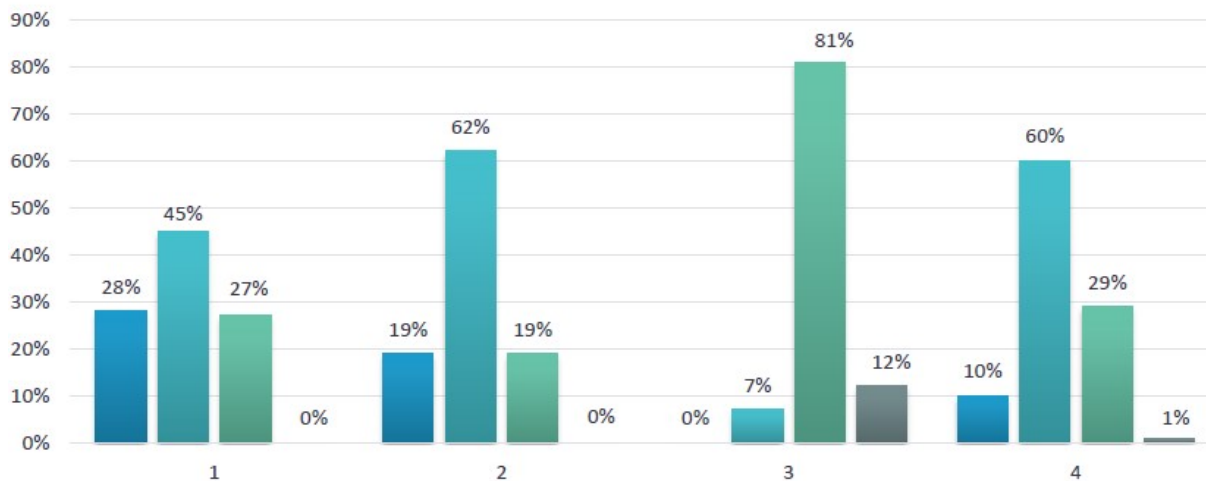
<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nie-prawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	29%	59%	12%	0%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	17%	59%	22%	2%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	16%	76%	6%	2%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	9%	54%	35%	2%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	4%	2%	67%	25%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	7%	28%	57%	8%

Respondenci otrzymali propozycje czterech stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. **Poniższe wartości pozwalają sądzić, że większość badanych przejawia postawy wychowawcze, które są charakterystyczne dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego wychowania.**

Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” w większości nie spotkało się z odrzuceniem – **łącznie tylko 27% mieszkańców nie zgadza się z takim stwierdzeniem.** Dodatkowo, łącznie 30% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości. **Tylko 7% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem.**

Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją **tylko 19%** respondentów.

Przekonania dotyczące wychowania

1 - Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.

2 - Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.

3 - Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.

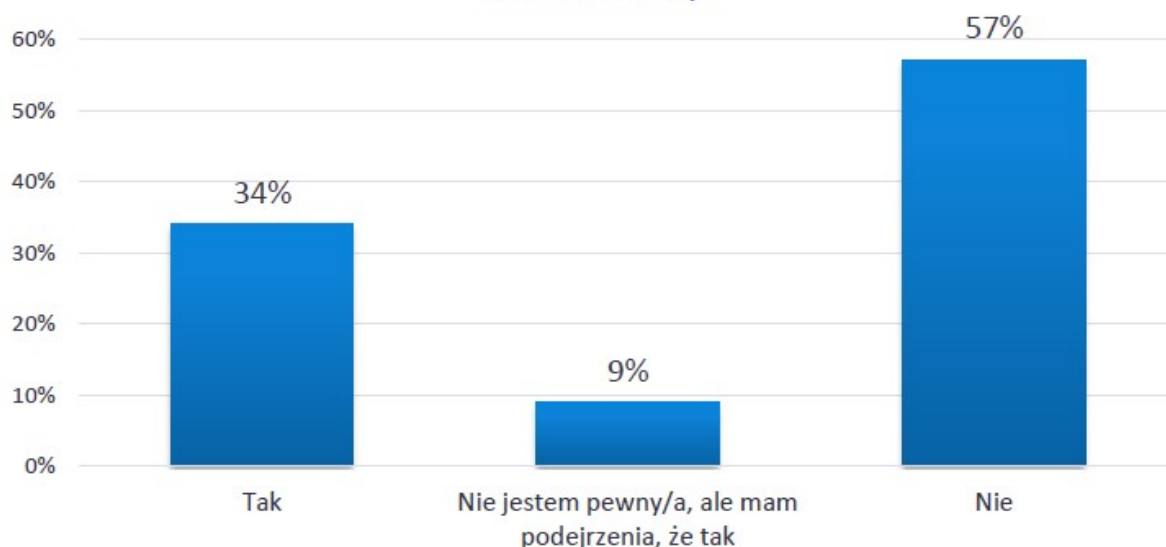
4 - Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.

■ zdecydowanie tak ■ raczej tak ■ raczej nie ■ zdecydowanie nie

Kolejnym zagadnieniem badanym w ramach ankiety była cyberprzemoc. *Zjawisko cyberprzemocy najkrócej definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. (...) Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem Sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem Sieci oraz podszywanie się w Sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.*

Badania wykazały, że cyberprzemoc stanowi dla lokalnej społeczności pewien problem. **Mianowicie, 34% badanych ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego** (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia), a 9% ma podejrzenia, że tak się stało.

Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”), które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia)?

3.5. Dane dotyczące zjawiska przemocy w szkole – analiza wyników diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych 2020r.

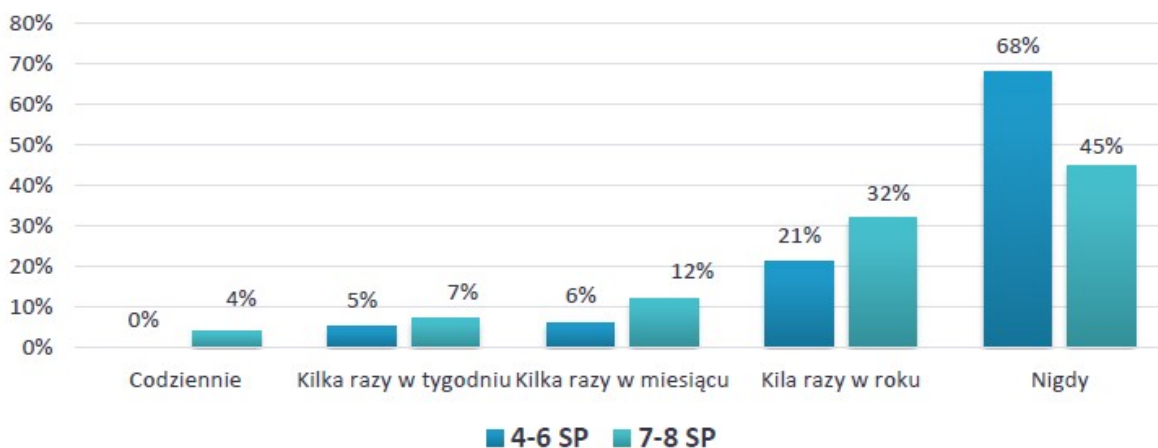
Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w gminie Karsin pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W ankiecie wytłumaczono uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytano uczniów, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

Spora część uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy fizycznej doświadczanej ze strony innych uczniów (68% 4-6 SP; 45% 7-8 SP).

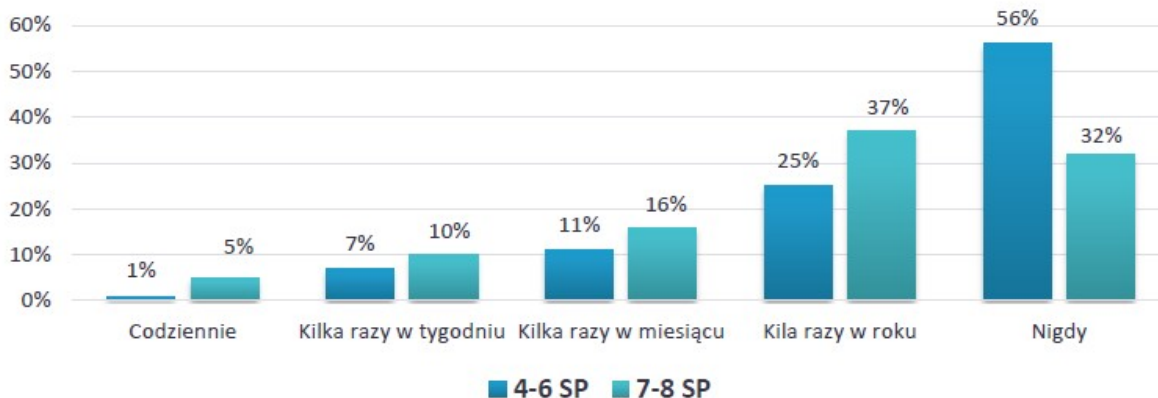
Należy również zwrócić uwagę na fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o **doświadczaniu przemocy fizycznej ze strony rówieśników – szczególnie u uczniów klas starszych.**

Częstotliwość doświadczania przemocy fizycznej w szkole

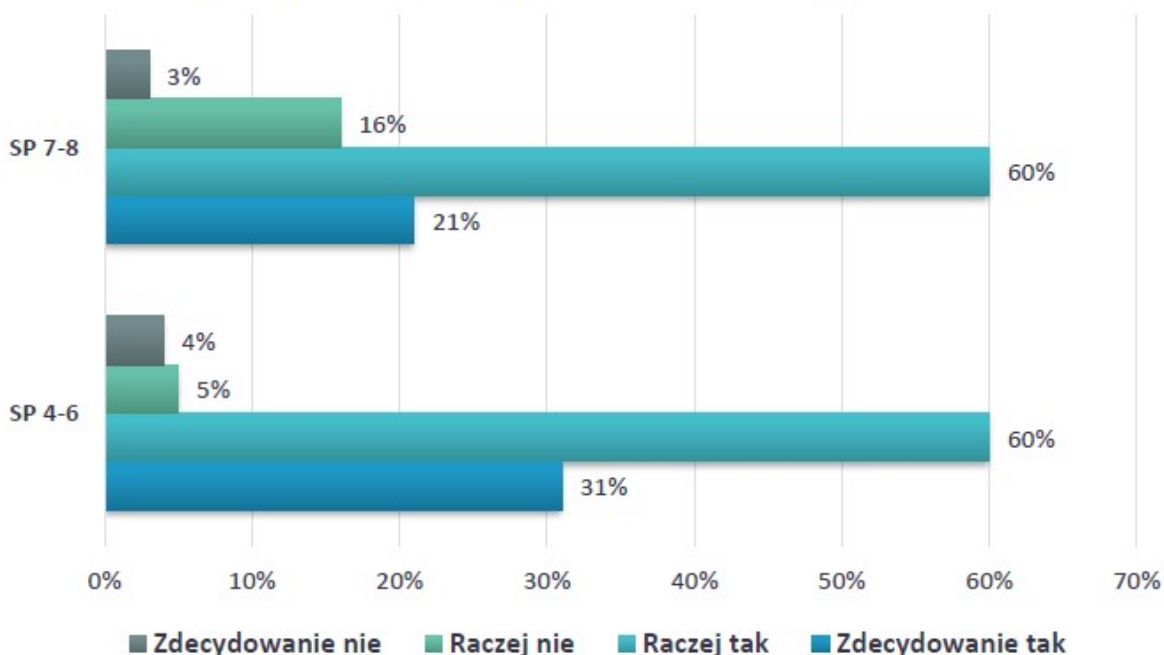
W przypadku doświadczania przemocy psychicznej od innych uczniów szkoły odpowiedzi respondentów przedstawiono na poniższym wykresie. Niepokojący jest fakt, że uczniowie deklarują większą częstotliwość doświadczania przemocy psychicznej niż fizycznej.

Częstotliwość doświadczania przemocy psychicznej w szkole

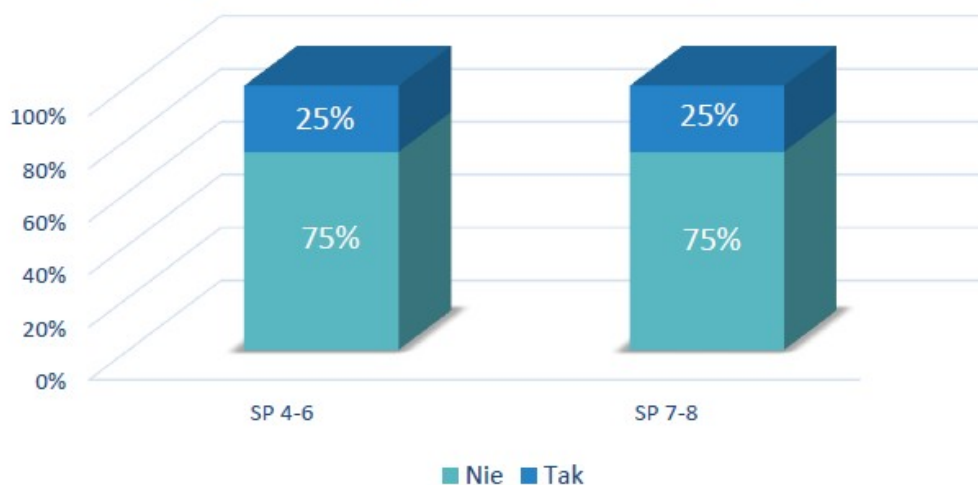
W następnym pytaniu nawiązaliśmy do poczucia bezpieczeństwa w szkole. Jak się okazało większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (łącznie: 4-6 SP – 91%; 7-8 SP – 81%). Niepokojące jest, że w każdej z ankietowanych grup pojawiły się osoby, które zdecydowanie nie czują się bezpiecznie w szkole.

Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

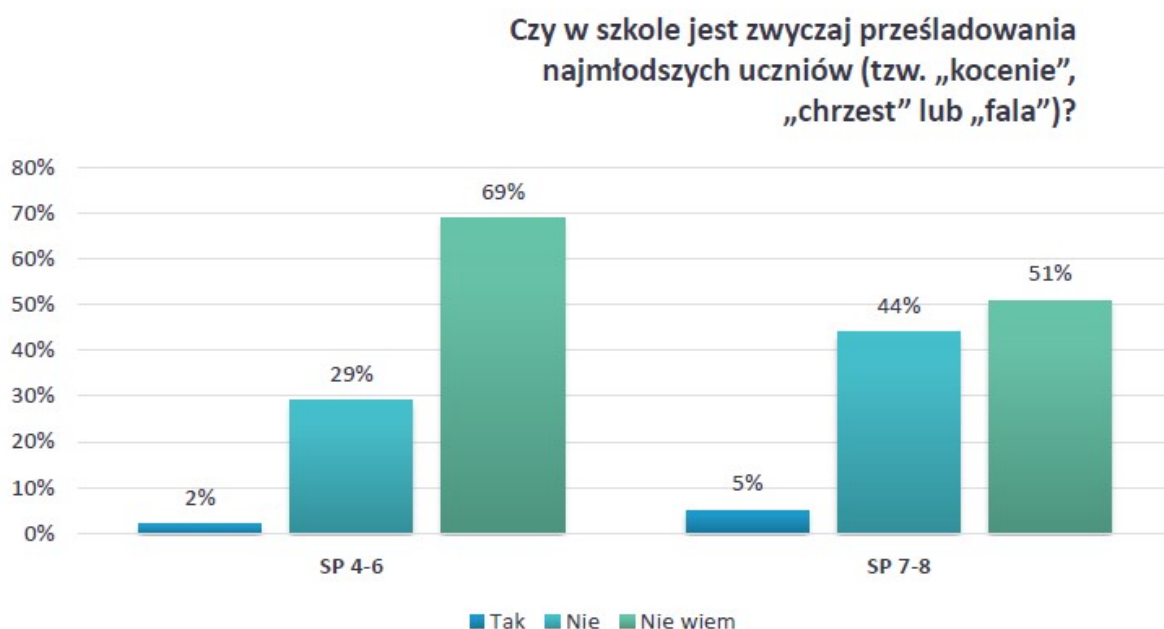

W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają. **25% uczniów klas młodszych oraz 25% uczniów klas starszych szkoły podstawowej przyznało, że czują się w swojej szkole niezupełnie bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.**

Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?

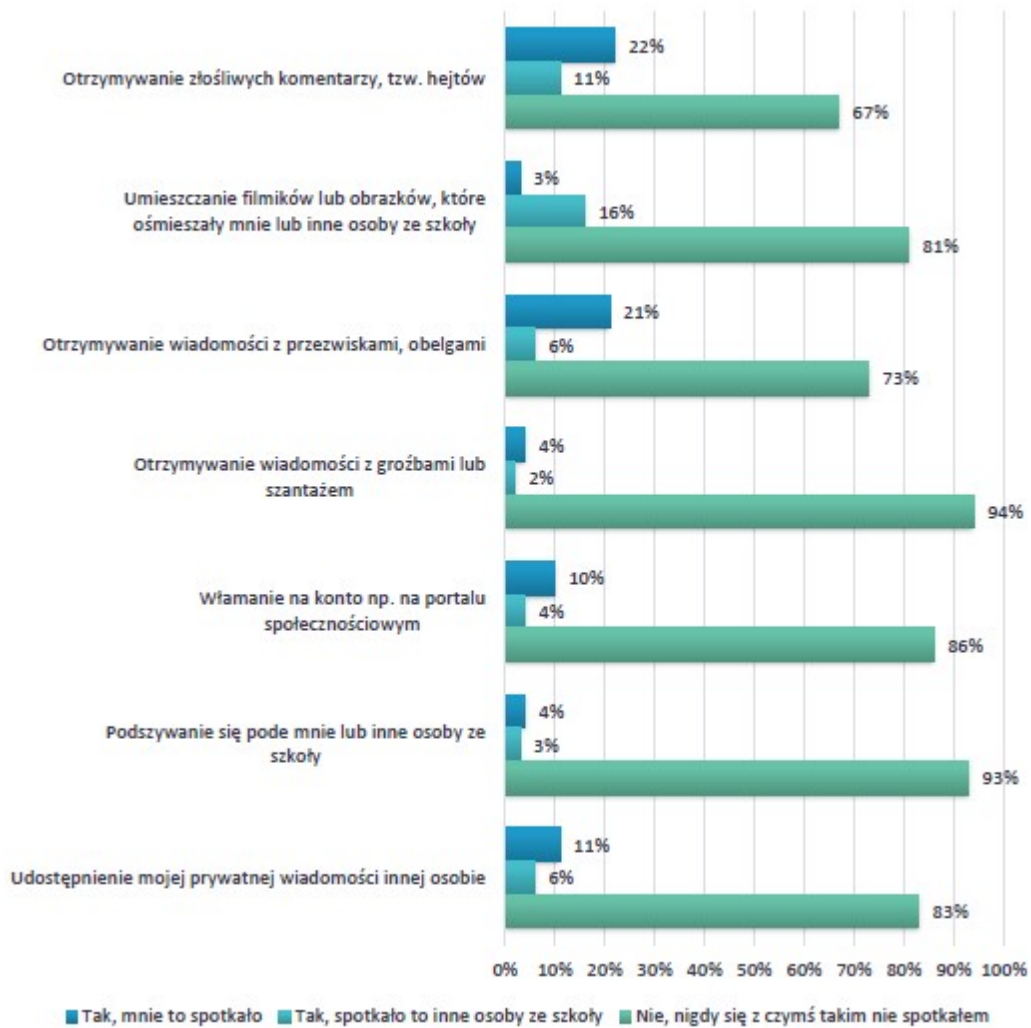

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach obecny jest zwyczaj „chrztu” uczniów, ale ma on znaczenie marginalne – przyznaje to 2% uczniów SP 4-6 oraz 5% uczniów SP 7-8.

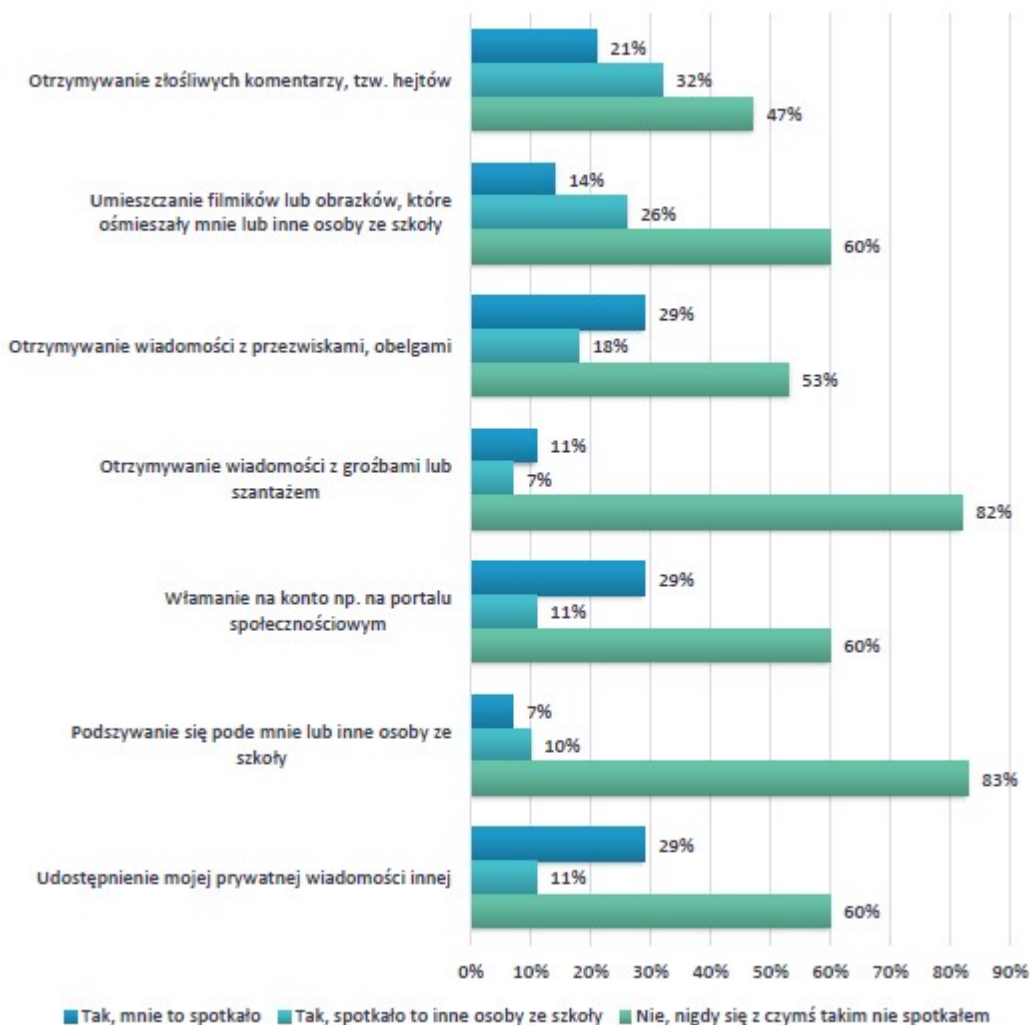

Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom w gminie Karsin nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

Styczność z cyberprzemocą: SP 4-6

Styczność z cyberprzemocą: SP 7-8

22% uczniów SP 4-6 i 21% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 -21%; SP 7-8- 29%) oraz często padali też ofiarami włamania na konto (SP 4-6 -10%; SP 7-8 - 29%).

Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

PODSUMOWANIE

Odpowiedzi mieszkańców pozwalają sądzić, że większość badanych przejawia postawy wychowawcze, które są charakterystyczne dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego wychowania. Mieszkańcy w zdecydowanej większości uważają, że dziecko powinno od czasu do czasu dostać klapsa oraz że posłuszeństwo i szacunek wiąże się ze strachem.

Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Karsin jest obecne - 8% respondentów deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 15% ma podejrzenia, że tak się dzieje. Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.

Badania wykazały, że cyberprzemoc stanowi dla lokalnej społeczności pewien problem. Mianowicie, 34% badanych ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia), a 9% ma podejrzenia, że tak się stało. Wskazuje to na konieczność edukacji mieszkańców z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, poprzez wspieranie świadomości prawnej oraz umiejętności ochrony własnych danych w sieci. Ważne jest również wskazanie mieszkańcom instytucji, do których mogą się zgłosić osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego.

22% uczniów SP 4-6 i 21% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Uczniowie byli również ofiarami innych działań z zakresu cyberprzemocy. W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest względnie odczuwalny. Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w

zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

IV. STAN ZASOBÓW I POTRZEB

4.1. Zasoby instytucjonalne

Instytucje zobligowane do realizacji działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Urząd Gminy Karsin
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Rodzinie w Karsinie
- Sąd Rejonowy w Kościerzynie
- Prokuratura Rejonowa w Kościerzynie
- Posterunek Policji w Karsinie
- Placówki oświatowe oraz Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie, Centrum Interwencji Kryzysowej
- Służba Kuratorska

4.2. Potencjał w sferze zasobów ludzkich

- Dobrze przygotowana, doskonaląca się grupa specjalistów udzielających wsparcia ofiarom i świadkom przemocy oraz sprawcom przemocy.

- Gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej.
- Wzrastająca świadomość co do rangi problemu przemocy w rodzinie u coraz szerszego kręgu przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się tym zagadnieniem.

4.3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy

- Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Stałe rozwijanie sieci instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz doskonalenie ich zasobów kadrowych i lokalowych;
- Wypracowanie i wprowadzenie standardów i procedur interweniowania i monitorowania przemocy w rodzinie;
- Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową;
- Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 jest dokumentem opracowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karsinie, na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań sprawców; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż:

- przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z urzędu,
- najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna,
- za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca,
- zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach ofiary przemocy,

bowiem jest to jeden z objawów doświadczanych urazów oraz konsekwencja bycia ofiarą przemocy domowej.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim **systemowego**, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie.

Nieodzowna jest **interdyscyplinarność** pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie niezbędna jest **kompleksowość** podejmowanych działań. Utworzenie sieci współdziałających ze sobą instytucji, koordynowanej przez zespół interdyscyplinarny daje szansę na zwiększenie efektów i złagodzenie negatywnych skutków przemocy w przyszłości. Sprawne funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy będzie zapobiegało wtórnej wiktylizacji osób krzywdzonych przez instytucje uczestniczące w procesie interwencji, pomagania i reagowania.

Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami doświadczającymi przemocy jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc w rodzinie. Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie a także spowoduje, że sprawcy przemocy będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność jej zapobiegania oraz łagodzenia jej następstw.

VI. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakłada następujące kierunki działań:

1. Tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych.
2. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Karsin.
3. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
4. Budowanie systemu wsparcia dla osób uwikłanych w sytuację przemocy w rodzinie.
5. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne.
6. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.
7. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do zmian w przepisach prawnych.

VII. BENEFICJENCI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zatem zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin.

Program kierowany jest do:

- ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych.
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,

- przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- społeczności lokalnej,
- uczniowie, kadra pedagogiczna placówek oświatowych znajdujących się na terenie gminy Karsin.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025 będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Urząd Gminy Karsin
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Rodzinie w Karsinie
- Sąd Rejonowy w Kościerzynie
- Prokuraturę Rejonową w Kościerzynie
- Posterunek Policji w Karsinie
- Placówki oświatowe oraz Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie, Centrum Interwencji Kryzysowej
- Służbę Kuratorską

IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 będzie realizowany na terenie gminy Karsin. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Gminy Karsin i będzie kontynuowane do 2025 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

X. CELE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE na lata 2021 - 2025

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe:

1. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.
3. Profilaktyka, diagnoza społeczna, edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

XI. ZADANIA DO REALIZACJI

- **Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy, informacji o instytucjach, podmiotach, osobach udzielających pomocy w środowisku lokalnym, monitoring działań pomocowych;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Współpraca międzyresortowa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- Dialog społeczny pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom – spotkania, wspólne szkolenia, konferencje w celu wymiany doświadczeń, forum internetowe.
- Rozwój infrastruktury instytucji, podmiotów i organizacji udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, wypracowanie zasad współpracy.

Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy

- Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Zespół Interdyscyplinarny.
 - Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez Zespół Interdyscyplinarny w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian.
- **Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.**

Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i świadkom przemocy;

- Poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne.
- Praca socjalna.
- Interwencja kryzysowa.
- Telefon zaufania.
- Realizacja „Niebieskiej karty”.
- Promowanie „Niebieskiej linii”.

Działania korekcyjno – edukacyjne.

- zajęcia korekcyjno - edukacyjne w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem – indywidualne i grupowe, programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc zmierzających do zmiany wzorców zachowań, zaprzestania stosowania przemocy;
- interweniowanie i reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy;
- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne,
- Treningi Zastępowania Agresji. TZA jest cenną pomocą w wychowaniu, profilaktyce,

socjoterapii i resocjalizacji. Jest to jeden z bardziej skutecznych behawioralnych programów zmiany zachowań agresywnych i przemocowych dzieci, młodzieży i osób dorosłych na zachowania pożądane, prospołeczne.

- **Profilaktyka, edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych;

- Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.
- Opracowywanie i dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie – wydanie i rozpowszechnianie informatorów, publikowanie informatorów na stronie internetowej.

Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy Karsin wobec zjawiska przemocy;

- Udział w kampaniach społecznych o charakterze ogólnopolskim, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy domowej.
- Współpraca z mediami (prasa, radio, telewizja) – w zakresie propagowania zachowań bez przemocy oraz zmiany postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie.
- Organizacja imprez masowych o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym (festyny, konferencje).
- Realizacja zajęć psychoedukacyjnych z zakresu umiejętności społecznych.
- Realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, działań profilaktycznych ukierunkowanych na zapobieganie agresji i przemocy, rozwiązywania konfliktów.
- Wydarzenia szkolne mające na celu zwiększenie integracji wśród uczniów, warsztaty rozwijające tolerancję a także dotyczące radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem. Wsparcie rozwoju umiejętności życiowych uczniów związanych m.in. z postawami asertywności, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, rozwiązywaniem konfliktów na drodze negocjacji, mediacji, wsparcie ich w kształtowaniu poczucia własnej wartości oraz empatii. Organizacja szkolnych warsztatów w celu poszukiwania alternatywnych sposobów rozładowywania negatywnych emocji i skutecznych sposobów rozwiązywania konfliktów,

bez użycia przemocy. Udoskonalanie szkolnych systemów przeciwdziałania i reagowania na przemoc.

- Edukacja z zakresu cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, poszerzenie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.
- Organizacja kampanii informacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji udzielających pomocy i wsparcia. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy.

Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy

- Prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych, uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy.
 - Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego (działalność świetlic itp.).
 - Prowadzenie programów i warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców.
 - Organizowanie imprez rodzinnych o charakterze profilaktycznym.
 - Doskonalenie sposobów wzmacniania relacji zaufania i budowania zasobów chroniących.
- **Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej**

Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskie Karty” i prowadzenia interwencji Kryzysowej;

- Szkolenia resortowe .
- Szkolenia interdyscyplinarne z zakresu przeciwdziałania przemocy.
- Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem.
- Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, wzmacniania kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu .

- Zapewnienie pomocy psychologicznej - superwizji dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych.

Konferencje i seminaria z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli instytucji, służb, różnych grup zawodowych i społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

- Uczestnictwo w konferencjach i seminariach organizowanych na terenie kraju oraz zagranicą.

XII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji programu sporządzane będzie przez Zespół Interdyscyplinarny do dnia 31 stycznia każdego roku.

XIII. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Środki finansowe na realizację programu będą pochodziły ze środków własnych gminy Karsin.